

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı - 5

1. Aşağıdakilerin hangisinde Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosu ile ilgili bilgi yanlıştır?

- A) İlk yıllarda millî-tarihî konuları işleme ön plandadır.
- B) Tiyatro yazarlarının sayısında büyük bir artış söz konusudur.
- C) Konularda çeşitlenme göze çarpmaktadır.
- D) Geleneksel Türk tiyatrosunun etkisi sona ermiştir.
- E) Özellikle 1950'li yıllarda köy sorunlarına eğilimde bir artış görülür.

2. KORO — Yaşa, var ol!

DERVİŞ — Böyle bir kabadayı kaç asırda yetişir, söyleyin arkadaşlar!

KORO — Yetişmez...

DERVİŞ — Sinekli'yi Çamur İhsan mikrobundan Teke mi, Çakal mı kurtardı? Yoksa Ali mi?

KORO — Ali kurtardı.

ŞERİF — Gayri zemberek kuruldu. Söz kâr etmez bunlara...

DERVİŞ — Sinekli, Sinekli olanda dokuz yıl mahpusluk şerefi hangi faniye nasip oldu?

KORO — Olmadı.

DERVİŞ — Eli, ne vakit harama uzandı?

KORO — Hiçbir vakit.

DERVİŞ — Sahapsız kaldığı için şamar oğlanına dönen Sinekli'ye bir baş lazım mı, değil mi?

Bir kesiti verilen bu oyun aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

- A) Haldun Taner
- B) Turan Ofazoğlu
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Orhan Asena
- E) Güngör Dilmen

3. - - - ilk oyunu "Kadınlar Arasında"da, büyük şehirleri ele alarak, buralardaki toplumsal kargaşanın, ahlaki çöküntünün aile üzerindeki etkisini gösterirken hareket noktası "kişi"dir. "Çil Horoz" ve "Zabit Fatma'nın Kuzusu"nda da kişilerden hareket eden yazar, "Yağmur Sıkıntısı"nda aile yapısı içinde, toplumdaki bozuk düzeni yansıtır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Oktay Rifat Horozcu
- B) Nazım Kurşunlu
- C) Ahmet Muhip Dıranas
- D) Ahmet Kutsi Tecer
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

4. (I) Uyumsuz (absürd) tiyatro II. Dünya Savaşı'nın olumsuz sonuçlarının bulunduğu bir ortamda, insanların boşuna çabalarından ve beklemeylelerinden kaynaklanan bir umutsuzluk içinde oluşmuştur. (II) Amaçsız oyun anlayışıyla yola çıkmış, savaştan bunalan insanlar anlatılmış, büyüyerek geniş kitlelere ulaşılmıştır. (III) 1950'de özellikle Fransa'da yaygınlık kazanan bu anlayış bütün kalıplara, alışılmış düzene karşı çıkararak mantık sınırlarını tanımamıştır. (IV) Yazarlar, insanların ruhsal durumunu yansıtarak onların çelişkilerini ve karşıtlıklarını sahneye uyarlamışlardır. (V) Bu tiyatro türünü Türk edebiyatında ilk olarak benimseyen yazarlar Necip Fazıl Kısakürek ve Nazım Hikmet olmuştur.

Bu parçada numaralanmış özelliklerden hangisi "uyumsuz (absürd) tiyatro" için söylenemez?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

5. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi ayraç içindeki esere ait değildir?

- A) Behçet Necatigil'in kaleme aldığı tek perdelik bir eserdir. Kendi yaşamı içinde kapalı kalmış, günlük hayatının ötesine geçememiş, duygularını yitirmiş bir insan anlatılır. (Yıldızlara Bakmak)
- B) Necip Fazıl Kısakürek'in 1937 yılında yazdığı üç perdelik oyundur. Eser, bir tiyatro yazarının geçirdiği büyük ruh çilesini anlatır. Ölüm korkusu, sanatın çilesi, kader, cinnet konularına değinir. (Tohum)
- C) Ahmet Kutsi Tecer'in kaleme aldığı oyunda Rüstempaşa'da üç yol ağzının meydana getirdiği bir kesişim noktasında bir gün içinde cereyan eden olaylar ele almaktadır. (Köşebaşı)
- D) Çetin Altan'ın bu oyununda insanın maddi değerler karşısındaki durumu, aile sınırı içinde işlenmektedir. (Tahtarevali)
- E) Refik Erduran bu oyunda eski yaşayış biçiminden kurtulamadığı hâlde kurtulmak için çaba gösteren bir erkeğin tutumundan hareket ederek Batılılaşmanın yanlışıyla anlaşıldığını savunur. (Cengiz Han'ın Bisikleti)

6. **ADAM** — Gözlüğümü sağlam bir yere koy. Benim berber geçen hafta öldü. Sersem! Kendim tıraş olayım dedim, beceremedim...Haydi, ama daha başlamadın bile. Saniiye ile yarışıyorum ben.

BERBER — Şimdi bayım, yetiştiririm, kaygılanmayın.

ADAM — İstersen yetiştirme, dükkânı başına geçiririm. Şaka yapmıyorum, kızımın nikâhı var.

BERBER — Oo, Allah mesut etsin.

ADAM — Daha çiçek yollayacağım, eve gideceğim, üstümü değiştireceğim.

BERBER — Hepsi olur.

ADAM — Olur elbette. Bir saatim var. Allah mesut etsin dedin ya, ben böyle basmakalıp dileklere çok bozulurum. Neden etmesin? İyi yetiştirdim, sağlıklı, güzel... Daha ne olsun? Dans dersi bile aldırardım, kimseden geri kalmasın diye. İki dil biliyor, piyano çalıyor, çerkeztavuşu pişiriyor... Söyle bakalım, kaç yaşında olabilir?

BERBER — Bilmem ki bayım.

ADAM — Bilmezsin tabii. On sekiz. Liseyi bitirttim, tamam, sıra evlendirmeye geldi. O kadar. Her iş hesaplı olmalı. Ortağımın oğlu var. Akli başında, işini bilir bir delikanlı. Ben açtım evlenmeleri konusunu; oldu, bitti. Bir kat aldım, dayattım döşettim, ortak da oğluna aylık bağladı. Bu akşam İstanbul'a gidecekler. Uçak biletleri hazır, oteldeki odalarına çiçek bile koydurttum.

Bu metinden hareketle Turgut Özakman'ın sanat anlayışına dair hangi özelliğe ulaşamaz?

- A) Günlük hayattan sahnelere yer vermiştir.
- B) Mitoloji ve tarihten alıntı yapmıştır.
- C) Mizahi bir üslup benimsemiştir.
- D) Konuşma dilinin imkânlarından yararlanmıştır.
- E) Gerçekçi bir bakış açısı benimsemiştir.

7. 1923-1940 dönemi, Darülbeydi ve ona bağlı toplulukların yerli oyunlara ağırlık vermeyi öncelendikleri bir dönemdir. 1920 ve 1930'larda büyük kısmı daha önceki yıllardan tanınan - - - - gibi ünlü yazarlar tiyatro eseri yazmaya devam ederler.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki isimlerden hangisi getirilemez?

- A) Halit Fahri Ozansoy
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Ahmet Rasim
- D) Musahipzade Celal
- E) Reşat Nuri Güntekin

8. **Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) Melih Cevdet Anday'ın ilk kez 1972 yılında yayımlanan tek perdelik "Dikkat Köpek Var" oyunu Delikanlı, Kız, Adam, Kadın ve Doktor karakterleri arasında ve tek günlük bir süre içinde geçmektedir.
- B) Memduh Şevket Esenal'ın "Mikado'nun Çöpleri" oyununun kişileri Kadın ve Erkek'tir. Erkek, soğuk bir gecede sokakta rastladığı Kadın ve bebeğini evine alır ve gece boyunca birbirlerine hikâyelerini anlatırlar.
- C) "Paydos" adlı üç perdelik oyunun kahramanı Murtaza Bey, tek odalı bir evde oturan, elli beş yaşlarında bir ilkokul öğretmenidir. Karısı Hatice Hanım, oğulları Rıdvan'ı, Bakkal Hacı Hüsamet'in konağına iç güveyisi vererek rahata kavuşma hülyaları kurmaktadır.
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel'in ilk tiyatro oyunu olan "Canavar", manzum bir şekilde yazılmış üç perdelik bir piyestir ve tür olarak memleket edebiyatının temsillerinden biridir.
- E) "Ah Şu Gençler" adlı Turgut Özakman oyunu, gençlik sorunlarını öğüt vermeden, gülmece havasında irdeleyen müzikal bir eserdir.

9. (I) Oyun yazarlarının sayısında büyük bir artışın gözlemlendiği 60'lı yılların sonlarında oyunların konuları da çeşitlenmiştir. (II) Mesela Melih Cevdet'in "İçerdekiler", Haldun Taner'in "Fazilet Eczanesi" gibi oyunları bireyden hareketle toplumsal çarpıklıkları işler. (III) Pek çok alanda bir bilinçlenme aşamasının yaşandığı bu dönemde tiyatro, işçi ve köylü kesiminin sorunlarına da eğilir. (IV) Orta sınıftan ailelerin yaşadığı toplumsal ve ekonomik sorunlar, köy ve gecekondu ortamı, yaşama ve giyinme biçimi ve dil özellikleriyle sahneye getirilir. (V) Örneğin Nazım Kurşunlu, "Mine" adlı oyununda kadını mal gibi kullanan ve bunu doğal bir davranış sayan çevrenin yaşamını eleştirir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. **Aşağıdakilerden hangisi modern tiyatro terimlerinden biri değildir?**

- A) Tuluat B) Pantomim C) Suare
- D) Epik tiyatro E) Süflör

